

Koning Kurt I van Saksen

De politieke wedergeboorte van Kurt Biedenkopf

Achtergrond - 31 maart 2005

(31 maart 2005) Kurt Biedenkopf is sinds 2002 niet meer 'König Kurt I'. Na twaalf jaar minister-president van de Oost-Duitse deelstaat Saksen geweest te zijn, trad hij af. Na de *Wende* was hij een van de weinige West-Duitse politici die de stap maakten naar Oost-Duitsland. Biedenkopf verrichte zodoende pionierswerk. Hij wilde de Saksen hun optimisme en hun zelfvertrouwen teruggeven. "Wij zijn naar Saksen gegaan om te helpen". Samen met zijn echtgenote Ingrid bracht hij glans en glamour naar Saksen en zodoende werden zij het populairste politieke echtpaar van Duitsland.

Hij bleef echter niet lang gastprofessor. Door de val van de Muur kreeg Biedenkopf de kans voor een politieke wedergeboorte. De CDU was in de zomer van 1990 op zoek naar een goede lijststaanvoerder voor de deelstaatverkiezingen in het Oost-Duitse Saksen.

De keuze voor Biedenkopf bleek een gouden greep. Met bijna 54 procent van de stemmen behaalde hij direct de absolute meerderheid. De verkiezingen van 1994 en 1999 werden met zelfs nog overtuigendere aantallen -namelijk 58 procent en 57 procent- gewonnen. Van november 1999 tot oktober 2000 was hij als minister-president voorzitter van de Duitse Eerste Kamer, de Bondsraad. Een jaar later was hij, na het aftreden van partijgenoot Wolfgang Schäuble, zelfs korte tijd kandidaat voor het interim-voorzitterschap van de CDU.

Biedenkopf werd door velen gezien als een uitstekende behartiger van de Oost-Duitse belangen. De benamingen 'König Kurt I' of 'König von Sachsen' worden vooral uit bewondering voor Biedenkopf gebruikt, slechts zelden ironisch. Zelfs kiezers van andere partijen bleken lange tijd een voorkeur voor "König Kurt" als minister-president van Saksen te hebben.

Macht

In de zomer van 2000 werd Biedenkopf weer door het normale politieke spel ingehaald. De media berichtten steeds vaker over onvrede in de CDU over Biedenkopfs leiderschap. Hij werd beschuldigd dezelfde fout te maken waarvan hij

Kohl altijd beschuldigde, namelijk te lang vasthouden aan de macht. Biedenkopf werd, net als Kohl, verweten niemand naast zich te dulden en zo de doorstroom van nieuw politiek talent tegen te houden.

Nadat Biedenkopf zijn binnen de CDU populaire kroonprins Georg Milbradt als een slecht politicus omschreef en vervolgens ontsloeg, barstte de strijd om zijn opvolging los. Biedenkopf kwam onder druk te staan en in januari van 2001 kondigde hij aan in 2003 af te treden. Maar hiermee keerde de rust niet terug, want vervolgens werd Biedenkopf met een aantal affaires geconfronteerd. Zo werd hij er in de Paunsdorf-affaire van beschuldigd een vriend financieel bevoordeeld te hebben. In de Ikea-affaire zou Biedenkopf een korting van 15 procent hebben afgedongen terwijl Ikea nooit korting geeft.

Door de affaires nam de druk op hem toe. Op 18 april 2002, eerder dan voorheen aangekondigd, trad hij af. Juist Georg Milbradt, die volgens Biedenkopf te onbekwaam zou zijn, werd door de Saksische CDU tot zijn opvolger benoemd. Ondanks de perikelen rond zijn aftreden wordt de ambtsperiode van de voormalige koning van Saksen positief beoordeeld en is hij nog steeds populair.

Ombudsman

Na zijn aftreden is de inmiddels 75-jarige Biedenkopf niet stil blijven zitten. Hij is werkzaam als advocaat en is oprichter en directeur van de particuliere Dresden Internationale Universität. Eveneens is hij auteur van het boek 'Ein deutsches Tagebuch 1989-1990' (2000), waarin hij zijn visie op het ineensstorten van de DDR tot aan de eenwording beschrijft. Politiek blijft hij actief en hij is binnen de CDU nog zeer invloedrijk. Als politicus zette Biedenkopf zich in voor minder bureaucratie, de hervorming van de arbeidsmarkt, ondernemersgeest en voor meer aandacht voor het probleem van de vergrijzing. De recente maatregelen die tot de hervorming van de Duitse arbeidsmarkt moeten leiden, [Hartz IV](#), ziet hij daarom als hoogst noodzakelijk. Hijzelf is door de bondsregering aangesteld om als ombudsman een rechtvaardige uitvoering van Hartz IV te bewaken.

Mede met het oog op zijn kleinkinderen wil hij op zijn oude dag zijn kennis in blijven zetten voor een Duitsland waar ook zij in willen leven, zegt hij. Biedenkopf wenst, zoals hij het noemt, een onrustig politiek pensioen.

Op 12 april a.s. om 20.00 uur zal Kurt Biedenkopf te gast zijn op het Goethe-Instituut Amsterdam. Op uitnodiging van het Duitsland Instituut Amsterdam, het Goethe-Instituut Amsterdam en het Genootschap Nederland-Duitsland houdt hij een lezing in het kader van de serie 'Zeitzeugen berichten'. Zie voor meer informatie de Agenda.

Erik Linke is student Politicologie aan de Universiteit van Amsterdam en loopt momenteel stage bij de afdeling voorlichting van het Duitsland Instituut Amsterdam

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/1982/koning-kurt-i-van-saksen>